

Fravær og inntak av vikar

Fravær

En næringsdrivende fastlege skal drive sin fastlegepraksis 44 uker i året, jf. ASA 4310 punkt 13.1. Det vil si at legen har rett til åtte uker fri hvert år til ferie og annet nødvendig fravær. I tillegg har legen rett til fravær i de tilfellene som følger av ASA 4310 punkt 13.2 til 13.6. Dette gjelder fravær på grunn av videreutdanning, etterutdanning og forskning (punkt 13.2), fagforeningsarbeid eller offentlige verv og oppgaver (punkt 13.3), egen sykdom og egne barns sykdom (punkt 13.4), svangerskap, fødsel og adopsjon (punkt 13.5) og ordinær verneplikt eller siviltjeneste (punkt 13.6). Legen har kun rett til fravær for gjennomføring av forskningsprosjekt på doktorgradsnivå dersom legen skaffer vikar.

Selv om legen har rettmessig fravær er ikke dette nødvendigvis sammenfallende med at legen har rett til basistilskudd under fraværet. Utgangspunktet er at legen ikke har rett til basistilskudd ved fravær utover de åtte ukene i året med mindre legen har skaffet vikar. Det skal imidlertid ikke gjøres fradrag i basistilskuddet som skyldes fravær for:

- fagforeningsarbeid inntil 10 dager per år
- sykdom sammenhengende inntil 16 dager
- sykdom hos barn under 12 år og under 16 år dersom det foreligger kronisk sykdom eller funksjonshemninger, inntil 10 dager per kalenderår. Ved omsorg for mer enn to barn utvides antall dager uten trekk i basistilskuddet til 15 dager, og til 20 dager hvis barnet er funksjonshemmet eller er kronisk syk. Hvis legen har eneomsorgen for barnet, fordobles dagene
- fødsel, svangerskap og adopsjon inntil 16 dager per kalenderår

Trekk i basistilskuddet gjøres for fravær på grunn av egen sykdom og/eller egne syke barn som samlet overstiger tre måneder i løpet av et kalenderår (punkt 13.4 siste avsnitt).

Inntak av vikar

Dersom fastlegen har rett til fravær etter de grunnene som er nevnt i ASA 4310 punkt 13.2 til 13.6, har fastlegen rett til å innta en kvalifisert vikar i sin fastlegepraksis, jf. ASA 4310 punkt 14. Legen skal informere kommunen om hvem som er tatt inn som vikar og om det gjelder for hele den perioden legen har rettmessig fravær. Hvis vikariatet ikke dekker hele perioden, er det viktig at legen informerer kommunen om sine planer for dekningen av restperioden. Dersom legen ikke skaffer vikar, kan dette ved fravær utover åtte uker gjøres av kommunen. Basistilskuddet utbetales til vikaren hvis kommunen har skaffet vikaren. Dersom vikaren er midlertidig ansatt i kommunen, er det kommunen som utbetaler lønn til vikaren og beholder basistilskuddet.

Kommunens ansvar er å sørge for at legens listeinnbyggere har tilbud om fastlegetjenester. Dette innebærer ikke at legens forpliktelser etter de privatrettslige avtalene legen har inngått om driften av sin praksis overføres til kommunen hvis kommunen skaffer vikar. Den fraværende legen er ansvarlig for avtalene legen har inngått ved driften av sin fastlegepraksis. Kommunen og den fraværende legen bør i disse tilfellene ha en god dialog om hvordan dette kan løses på best mulig måte.

Alle næringsdrivende fastleger er omfattet av sykehjelps- og pensjonsordningen for leger (SOP). Dette innebærer at legen ved fravær på grunn av sykdom og foreldrepermisjon kan få utbetalt en kompensasjon for inntektstap og en kompensasjon til dekning av driftsutgiftene. Se artikkel «Sosiale rettigheter for næringsdrivende leger» på ks.no: <https://www.ks.no/fagomrader/lonn-og-tariff/legeavtaler/sosiale-rettigheter-for-naringsdrivende-fastleger/>

Når det gjelder rekkevidden av kommunens ansvar til å skaffe vikar og kommunens ansvar til å dekke legens driftsutgifter i fraværsperioden er rammeavtalen uklar. Det skal derfor nedsettes et partssammensatt utvalg som innen 31.12.24 skal vurdere de ulike hensyn som ligger bak fraværsordningen, kollegial fraværsdekning, rett til vikar og utgiftsdekning, herunder sykehjelps- og pensjonsordningen (SOP) for leger. Arbeidet skal avklare hvordan hensynet til dekning av driftsutgifter i praksisen ivaretas og kommunens økonomiske konsekvenser dersom den må skaffe vikar. Se protokolltilførsel til ASA 4310 punkt 5.11, 13 og 14, som er tatt inn i rammeavtalens punkt 14.

Når det gjelder de åtte ukene i året som legen ikke er forpliktet til å drive sin fastlegepraksis, skal fraværet dekkes av en kollegial fraværsordning eller at legen har egen vikar, jf. ASA 4310 punkt 14. Som det framgår av ASA 4310 punkt 10.1 andre avsnitt skal legen delta i kollegiale ordninger/vikarordninger for dekning av ordinært fravær hos andre fastleger i kommunen etter oppsett som er utarbeidet av allmennlegeutvalget.